

Guía docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Atención Integral de las Personas con Lesión Medular	Código	653862214	
Titulación	Mestrado Universitario en Asistencia e Investigación Sanitaria (plan 2012)			
Descriptores				
Ciclo	Periodo	Curso	Tipo	Créditos
Máster Oficial	1º cuatrimestre	Primero	Obligatoria	4
Idioma	Castellano			
Modalidad docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias Biomédicas, Medicina e Fisioterapia			
Coordinador/a	Rodríguez Sotillo, Antonio	Correo electrónico	antonio.rodriguez.sotillo@udc.es	
Profesorado	Rodríguez Sotillo, Antonio	Correo electrónico	antonio.rodriguez.sotillo@udc.es	
Web				
Descripción general				

Competencias del título	
Código	Competencias del título
A3	Adquirir un sentido ético de la investigación sanitaria.
A4	Obtener un sustrato teórico suficiente para comprender el entorno clínico de aplicación de las técnicas de investigación.
A5	Adquirir el conocimiento de la realidad investigadora en un ámbito concreto de las ciencias de la salud.
B1	Capacidad para aplicar el método científico en la planificación y el desarrollo de la investigación sanitaria.
B2	Fluidez y propiedad en la comunicación científica oral y escrita.
B3	Compromiso por la calidad del desarrollo de la actividad investigadora.
B4	Capacidad de análisis y de síntesis.
B5	Habilidad para manejar distintas fuentes de información.
B6	Capacidad para trabajar de forma colaborativa en equipos multi e interdisciplinar.
B7	Capacidad de establecer una relación de empatía con los sujetos implicados en el desarrollo de la actividad investigadora.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma.
C2	Dominar la expresión y la comprensión de forma oral y escrita de un idioma extranjero.
C4	Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.
C6	Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional y ciudadano la importancia del aprendizaje a lo largo de la vida.
C8	Valorar la importancia que tiene la investigación, la innovación y el desarrollo tecnológico en el avance socioeconómico y cultural de la sociedad.

Resultados de aprendizaje			
Resultados de aprendizaje	Competencias del título		
Coñecer e comprender o rol dos diversos profesionais de ciencias da saúde nas unidades hospitalarias de lesión medular.	AI3	BM1	CM1
	AI4	BM2	CM4
	AI5	BM4	CM7
		BM5	CM8
		BM6	

Coñecer e comprender como afecta a lesión medular á persoa nos aspectos físicos, psicolóxicos, sociais e laborais.	AI3 AI4 AI5	BM2 BM5 BM6 BM7	CM1 CM4 CM6 CM7 CM8
Coñecer e comprender a valoración e a análise de diversas etioloxías que orixinan lesión medular.	AI3 AI4 AI5	BM2 BM5 BM6 BM7	CM1 CM4 CM6 CM7 CM8
Coñecer e comprender os diversos síndrome medulares, en especial os que orixinan discapacidade.	AI3 AI4 AI5	BM2 BM5 BM6 BM7	CM1 CM4 CM6 CM7 CM8
Coñecer e comprender os aspectos de intervención e reinserción socio-laboral da persoa con lesión medular.	AI3 AI4 AI5	BM2 BM5 BM6 BM7	CM1 CM4 CM6 CM7 CM8
Comprender e aplicar técnicas estatísticas, informáticas (redes, data minig,?) que poidan predicir aspectos etiolóxicos, diagnósticos e, en especial, prognósticos na rehabilitación integral das persoas con lesión medular.	AI3 AI4 AI5	BM1 BM2 BM4 BM5 BM7	CM1 CM8
Integrar coñecementos das unidades de lesión medular para emitir e formular xuízos, a través da análise crítica, avaliación e síntese de ideas novas.	AI3 AI4 AI5	BM1 BM2 BM4 BM5 BM7	CM1 CM8
Comunicar os coñecementos a públicos especializados e non especializados, cos seus colegas, coa comunidade académica no seu conxunto e coa sociedade en xeral.	AI3 AI4 AI5	BM1 BM2 BM3 BM4 BM5 BM7	CM1 CM2 CM4 CM6 CM7 CM8

Contenidos	
Tema	Subtema

T1.- Introducción. Contidos: Anatomía e fisioloxía da medula espinal. Epidemioloxía da lesión medular. Concepto e consecuencias clínicas. Patofisioloxía da lesión medular. Precaucións e consideracións en persoas con Lesión Medular. Papel do repouso e do exercicio na Rehabilitación da Lesión Medular. T2.- Fisioloxía en pacientes con Lesión Medular Contidos: Respostas fisiolóxicas e a súa valoración. Técnicas de adestramento para mellorar a capacidade física. Exercicio da musculatura paralizada inducido por FES. T3.- Disfuncións do Paciente coa Lesión Medular Contidos: Disfunción do SN Autonómico. Disfunción motora. Disfunción sensitiva. Outras consideracións. T4.- Desenvolvemento de programas de Rehabilitación en persoas con Lesión Medular Contidos: Equipos de valoración recomendados. Protocolos de Test. Variables a estudar. Resultados esperados. Prevención de lesións. Establecemento do programa. T5.- Programas de exercicio específico: Compoñentes da forma física. Exercicio e adestramento recomendados. Sobreexercicio. T6.- Deporte na Persoa con Lesión Medular. Contidos: Atletismo en cadeira de rodas. Tenis. Baloncesto. Natación. Rugby. Tenis de mesa. Tiro. Esgrima. Billar. Outros. T7.- Lesións por sobreuso en membros superiores Contidos: Patofisioloxía e tratamento. Lesións específicas en cadeira de rodas.	Actividades non presenciais. Traballos tutelados (TT) Traballo tutelado sobre a materia para publicación en revista científica ou unha comunicación oral a un congreso baixo a tutela do profesor/profesores responsables. Titorías a demanda para supervisar o traballo. Mínimo unha titoría obrigatoria. Titorías virtuais co responsable da materia. CLASES PRÁCTICAS-SEMINARIOS Prácticas T8.- Rehabilitación Integral da persoa con Lesión Medular. Lugar de Impartición: A Coruña, Hospital Juan Canalejo, Unidade de Lesionados Medulares. Contidos: Aproximación á práctica cotiá na Unidade de Lesión Medular do Complexo Hospitalario Universitario Juan Canalejo. Seminarios Seminario Teórico-Práctico ou asistencia aos cursos organizados sobre a materia no transcurso do ano académico. Os alumnos poderán impartir seminarios nos que desenvolverán e comentarán un tema específico. Outros: Trabajo tutelado y Memoria del curso. Procurarase por en marcha unha participación no Sistema de Teleformación Virtual da Universidade da Coruña para interaccionar cos alumnos: foros de discusión, descarga de ficheiros, titorías virtuais, etc.

Planificación				
Metodoloxías / pruebas	Competencias	Horas presenciais	Horas no presenciais / traballo autónomo	Horas totales
Prácticas clínicas	A3 A4 A5 B1 B2 B5 B6 B7 C1 C4 C6 C7 C8	6	12	18
Estudio de casos	A4 A5 B1 B2 B3 B4 B5 C1 C2 C4	3	6	9
Actividades iniciais	A5 B5	2	6	8
Traballos tutelados	A3 A4 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C2 C4 C6 C7 C8	0	16	16
Sesión magistral	A4 A5 B1 B3 C1 C6	16	32	48
Atención personalizada		1	0	1

(*Los datos que aparecen en la tabla de planificación són de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de los alumnos)

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas	O ensino clínico pode entenderse como un proceso instrucional que ten lugar nun ambiente natural relacionado co exercicio dunha profesión, no que os estudantes observan e participan en actividades clínicas deseñadas para proporcionarlles oportunidades que supoñen a aplicación de feitos, teorías e principios relacionados coa práctica da mesma.

Estudio de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativas, que partan dos saberes previos do alumnado.
Trabajos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.
Sesión magistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase magistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección magistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas Trabajos tutelados	Resolución de dúbidas e orientación ó estudio.

Evaluación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Calificación
Sesión magistral	A4 A5 B1 B3 C1 C6	Valorarase a participación activa do alumnado.	35
Prácticas clínicas	A3 A4 A5 B1 B2 B5 B6 B7 C1 C4 C6 C7 C8	Valorarase a participación activa do alumnado.	5
Trabajos tutelados	A3 A4 A5 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C2 C4 C6 C7 C8	Valorarase a realización dun traballo sobre un tema proposto polo profesorado.	60

Observacións avaliación

Sistemas e criterios de avaliación da aprendizaxe: 1.- Parte presencial 40%: - Presenza obrigatoria. - Avaliación continuada mediante as Titorías. 2.- Parte non presencial 60%: - Traballo tutelado final que poida concluir nunha revista científica ou nunha comunicación oral a un congreso, xornada ou similar, baixo a dirección do profesor responsable e que supoña motivación no uso da metodoloxía innovadora en Rehabilitación na Lesión Medular con inicio da análise e determinación de variables e uso de estatística habitual e informática. 3.- Para aqueles alumnos que non acudan en presenza obrigatoria ao 75 % das horas presenciais, realizarase un exame final e único sobre os contidos teóricos e prácticos de tipo oral ou escrito de preguntas largas, curtas ou intermedias e/ou preguntas tipo test. 4.- Existen dos convocatorias/ediciones: Primeira (primer cuatrimestre) e Segunda (Julio). Os alumnos teñen derecho a presentarse as mesmas, en as condicións referidas, e ante a duda do profesor que imparte o do estudante ao criterio do profesor responsable da asignatura. 5.- La realización de las calificaciones referidas es responsabilidade do profesor que imparte a asignatura e as entregará REVISADAS no marco legal establecido (revisión con lugar, día e hora avisadas con 48 horas de antelación al alumnado) ao profesor responsable da asignatura no prazo referido por este (que corresponderá a metade entre a fecha oficial do examen -independentemente de que este no se haga- e a fecha oficial de firma de actas) para su inclusión en la aplicación informática, salvo que el profesor responsable le delegue esta función.

Fuentes de información

Básica	Miranda Mayordomo JL. Rehabilitación Médica. Madrid:Aula Médica; 2004. De Lisa J, Gans B, Currie D. Rehabilitation Medicine. Principles and Practice. Philadelphia: Lippincott; 1993.
Complementaría	

Recomendaciones

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Asignaturas que continúan el temario

Otros comentarios

Para axudar a conseguir una contorna inmediata sustentable e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do I Plan de Sustentabilidade Medio-ambiental Green Campus FCS, todos os traballos documentais que se realicen nesta materia serán entregados a través de Moodle, en formato dixital, sen necesidade de imprimilos. De realizarse en papel:- Non se empregarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase imprimir borradores.

(*) La Guía Docente es el documento donde se visualiza la propuesta académica de la UDC. Este documento es público y no se puede modificar, salvo cosas excepcionales bajo la revisión del órgano competente de acuerdo a la normativa vigente que establece el proceso de elaboración de guías